

נאמר של נייר

גינוני המישגל של מוסוליני ★ היום שבו הפציצה ישראל

את בארות הנפט של סעודיה ★ זימה בבית מרחץ פטרבורגי

עיון

קרח ביום חמסי

במהלך קריאת 392 עמודי המונוגרפיה מוסוליני מאת דניס מקסימית, שראתהאור החודש בתרגום לעברית כהוצאת עם עובד, עלתה צמרמורת כלתייחרה בגופי. שירותט דיוקנו של מוסוליני, מלידתו ועד לתלייתו ב-1945, חושף יצור אגונסטרי ואנטייהברתי, יצור מתנשא וציניקן העשוי להביא את מולדתו עד לחורבן.

סידרה של סיפורים מילדות מוסוליני, העוסקים בעיניו כעלייחיים, בדקירת חבר ללימודים בסכין, התכבדותו יוצאתהרופן, שמצאה עד מהרה את כישויה בגינוני המישגל שלו הרגלתי אותה לאהבתי הבלעדי והרדנית: היא צייתה לי בעיוורון והניחה לי לעשות בה ככל העולה על רוחי — חושפים את דיוקנו של הרוזן הטוטאליטארי כחולהירוח צעיר.

דניס מקסימית מתאר בהרחבה את נאפופיו של מוסוליני, את תולדות פילגשוי הרישמיות והבלתירשמיות, שאות מהן, מרגריטה צרפתי, (יהודיה, שקרוביה מתגוררים כיום בארץ) פיסמה לימים את הביוגרפיה הרישמית של מוסוליני.

דניס מקסימית, שערך עבודתה שדה ומחקר מעולה, מתאר את המודעות של מוסוליני לכלייהתיקשות, כשהוא מספר: מתענג על החידוש שבתשומתהלב הציבורית הרבה.

* דניס מקסימית - מוסוליני; עברית: גדי יתיר; סידרת אופקים; הוצאת עם עובד; 459 עמודים כולל ביבליוגרפיה רחבה (כריכה רכה).

אחד הכתבים האלה, ארנסט המינגווי, ציין שראשיהממשלה הצעיר נראה תמיד כאילו הוא הוגה בכותרות העיתונים של יום המחרת ולכן הוא מעוניין יותר בעיתונאים מאשר בוועידה עצמה. המינגווי בא פעם למסיבת עיתונאים אחת ומצא את מוסוליני משחק דיקטאטור: מעיין בספר ומעמיד פנים שאינו מבחין בכך שקהל מוכן. המינגווי התקרב על בהונתיו ומצא, שהיה זה מילון צרפתי-אנגלי מוחזק במהופך.

בהדרגה הופך מוסוליני מראשי-ממשלה תוקפני לדוֹעָה, כאשר פולחןהאישיות שלו מקביל כמעט לזה של סטאלין כברית המועצות. הוא נרחה מלחיצת ידי אדם ומצא את מועליהו הפאשיסטי. במקביל לסידרה של מחדלים חברתיים-כלכליים, שאותם הוא צובע כצבעים חיוביים, טרחה מוסוליני להציג את עצמו כאדם תרבותי, וסיפרייהבוסר שלו מנערויו רואים אור במהדורות של קלאסיקה איטלקית. כדי לשלוט כהלכה באיטליה עורך מוסוליני אמנה עם הכנסייה הקתולית, למרות האתאיזם המוצהר שלו, קודם לכן.

עד מהרה מתבררת תמונה של מוסוליני כגרוה של היטלר, ולא כבעל-ברית שווה, כפי שהיו מאוחר יותר היפאנים.

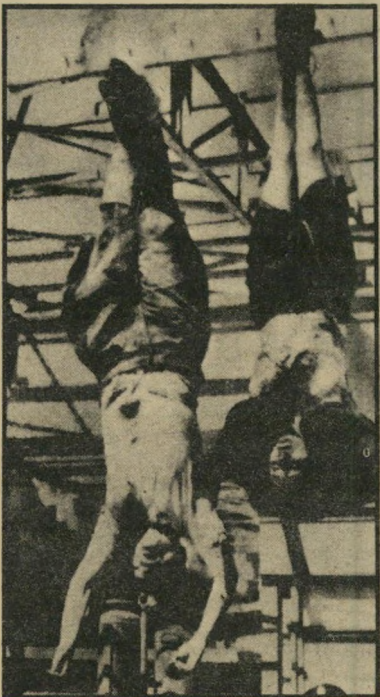
המפלה מסתמנת כאופק, ומציגה לעיני העולם את מוסוליני עירום ועריה. אחרי מפלות צבאו ביוון ובלוב מתחילה המדינה הפאשיסטית להתפורר, דרך המינהל הצבאי וכל שאר מערכות המדינה. מצב המולך את מוסוליני לעמדות נחיתות בשילטונו, ודומה, לעיתים, שאינו אלא מעין כובה. מאחר שבשלבים קודמים החזיק לעיתים בקרוב לשני שלישי מתיקי הממשלה, הרי שהממשלה כמעט לא תפקדה במונחים של שילטון סביר, בעור שחלק מהשרים טרחו להתחמק מרמות שונות של אחריות. את

ההסברים למפלתו הקרובה, קיבץ מוסוליני בתיק שנמצא מאוחר יותר בארכיונו הפרטי, תחת הקירוד חוסר-בגרות וגנותו של העם האיטלקי.

פלישת בעלות-הברית לאיטליה גילתה את שילטונו של מוסוליני עם המיכנסיים למטה. כל המלל הפטריוטי, שבו הספיג את עמו במשך יותר מעשרים שנה, נמס כקרח ביום חמסי. הוא הפך האישי השנא ביותר באיטליה, מצב שהביא להדחתו ולמסירת מוסרות השילטון לידי של המאישל באדולפו. מוסוליני החזק במאסר בית.

כאן נכנס לתמונה ירדו אדולף היטלר, ששיגר את הקולונל אוטו סקרניצי לשחררו. היטלר המליך את מוסוליני באיור הצפוני של איטליה, כאשר הוא שליטי-כוכה בחסות הצבא הגרמני-הנאצי.

כפגישתו האחרונה עם היטלר אמר לו שההיילים האיטלקיים בחזית הרוסית שרים

מוסוליני ופילגשו על החבל (1945) אהבה בלעדית ורודנית

שרים קמוניסטיים ומאשימים את מוסוליני בתבוסה...

בראשית 1945, כאשר רוב איטליה היתה כבר בידי בעלות-הברית, יצא מוסוליני בדרך נסיגה ממילאנו לנהל את הקרב האחרון של איטליה הפאשיסטית ליד אגס קומו. הוא נתפס בידי חיילי הבריגדה ה-52 על-שם גארי-באלדי, של האיטלקים, ב-28 באפריל הוצאהורג ביחד עם פילגשו קלארה סטאצי, שניהם ניתלו בכיור לורטו, מילאנו, כשהקהל מתקלס בגוויותיהם.

מוסוליני הוא ביוגרפיה מעולה. ספר מומלץ ביותר.

מקור

טעות ספרותית

למאגר הכישרונות הצעירים והמבטיחים של הסיפורת הישראלית נכנס מישקה בן-דוד, בסיפרו המרתק חיילים שמחים, שהיה שירותט אישי מרגש מעולמם של לוחמי דור

* משה (מישקה) בן-דוד - חיילים שמחים; הוצאת תרמיל 130 עמודים (כריכה רכה).

** משה (מישקה) בן-דוד - הבריחה האחרונה; הוצאת ספריית מעריב, 190 עמודים (כריכה קשה).

הריגים

האם גם דוסטויבסקי פיתה קטינות?

מסתבר כי פיתויקטינות אינו עיסוק סיפורתי בלעדי למחברייברות ישראלים, וכי ישנם גם סופרים בעלי מוניטין רציני, שעסקו מן הסתם בחוויה זו. באחרונה ראהאור סיפרו של מואיק סלונגים, שלוש אהבותיו של דוסטויבסקי. ספר מעולה (שיסוקר בנפרד במרוך זה), ובו מאיר המחבר את עולמו המיני של הסופר הרוסי הנודע, בצורה פרשייה לא ידועה כמעט, שעניינה בפיתוי קטינה.

את אחד מפירקי הספר פותח סלונגים כבאחד הפסקים המועזעים ביותר של שרים מספר סטאברדין הנפלא המיסתורי, המבנה הנפך הארי, איך אנס ילדה בת שתייםעשרה ואחר-כך הביאה לידו התאבדות. עורך רוסקי וסטניק (המבשר הרוסי) שבדפי נידסם שרים ב-1871, סירב להדפיס את הפסק הזה בגלל הריאליזם הבלתינסבל שבו...

ובמהשך מרחיב סלונגים פרשיה זו וכותב עליה במיכתב לטולסטוי מספר סטאברדוב מפי ויסקובאטוב, שדוסטויבסקי עצמו התמאר כביכול בכך שקיים יחסימין עם ילדה, שהובאה אליה לבית-המרחץ בידי אומנתה.

סלונגים ממשיך ומפרש פרשיה זו ומספרה אחד ממפיצי אותה השמועה היה הברודיריה של דוסטויבסקי וידידיעניוהו, הסופר גריגוריביץ. לדיבריו, נערך בסטרבורג מישפט על אינס ילדה בת עשר, ובזמן המישפט נתקף דוסטויבסקי תאורה עזה אל אותה הילדה, אף-על-פי שקודם לא ראה אותה מעולם, ובתום המישפט הלך אחריה וביצע בה את זממו (...). איש הספרות א' פארסוב מופר מפי בתזמנו של דוסטויבסקי, ק נאזריובה, שדוסטויבסקי עצמו סיפר לה, כריבול, איך פיתה גם אומנת וגם את הקטינה שבחגגתה.

* מארק סלונגים - שלוש אהבותיו של דוסטויבסקי; עברית: ע' דיקמן; הוצאת עם עובד; 212 עמודים; (כריכה רכה).

סופר דוסטויבסקי גם האומנת גם הקטינה

מילחמת יוסי-הכיפורים, שירותט שהעיד על כישורו הסיפורתי העמוק של בן-דוד. כימים אלה ראה אור ספר נוסף של מישקה בן-דוד, תחת הכותרת הבריחה האחרונה - תסריט פוליטי... זהו רומן תעודי-עיתוי, בנוסח המקובל בארצות-הברית, ועניינו יחסי ארצות-הברית וישראל והאפשרות לצמיחתה של אנטי-שמיות אמריקאית, במימדים המזכירים את ראשית הדרך של הנאציזם הגרמני.

מישקה בן-דוד מביא בתסריטו תיאור של השפעת אמברגו-נפט, נוסח זה של 1973, המתרחש במחצית שנות ה-80 והמסיט את נקודת-הכובד היהודית במיסדרונות המישגל האמריקאי לכיוון הערבים. עיקרו של הסיפור מתרחש בעיר קולמבוס, והגיבורים הם עיתונאי דיפלומט, עורך-דין ומנהיגת סטודנטים.

עלילת-הסיפור נפרשת כאשר ישראל מפציצה את בארות-הנפט של סעודיה (איום ותיק של יצחק רבין, מתקופת היותו ראשיהממשלה), מטוס-בינו אמריקאי, הפועל בשירות סעודיה, מופל בידי מטוסי חיל-האוויר הישראלי. שני אירועים אלה הם הראשונים בשרשרת ההתרחשויות במילחמה מרחבית, שבמהלכה מצליחה ישראל, למרות אי-התמיכה של המישגל האמריקאי, להלום במדינות-ערב, ובעיקר בחזית המיזרחית.

בעיקרון, קיים מקום לתיוה שמישקה בן-דוד מביא בספרו, ברבר תהליך ניתוק היחסים בין ישראל ליהודי ארצות-הברית, כתוצאה ממאבקם של אלה בינם לבין עצמם, בין נאמנות לארצם לנאמנות לישראל. אלא שבן-דוד, כשאפיתו, לחקות כתיבתו ז'אנר עתידני אסטרטגי זה, המקובל בארצות-הברית והמניב שפע של ספרים ככל עונה, הכשיל את הבסיס לכתיבתו.

מיגרעת נוספת בהבריחה האחרונה: המחבר לא הכין כהלכה את שיעוריהבית הפוליטיים שלו, ובכתיחתו מירבי, שאינו במקומו, הוא מנהל את מישחקהיעתיד של מילחמות המרחב ויחסי ישראל-ארצות-הברית ללא עבודת-שדה הולמת

— דבר ההופך למיטרד במהלך קריאת סיפרו. אם בספרו הקודם של בן-דוד, חיילים שמחים, נהגו גיבוריו מתלתימימד סיפורתי, הרי שבהבריחה הגדולה (אגב, שם בומבאסטי וסימלי לבריחה הגדולה של יהודי ארצות-

מחבר בן-דוד לא הכין שיעורי בית

הברית מארצם לישראל, בריחה שאותה נכשל בן-דוד לתאר בעומק סיפורתי כלשהו) סובלים ארבעת גיבורי הספר-תסריט מחר-מימריות, המעידה על כך שכל קשר בין ספר זה לבין סיפורת לשמה הוא מיקרי בהחלט.

פרט אחרון, הבולט לאורך כל עמודי הבריחה האחרונה, הוא הנטיה להתאים את קצב הכתיבה לקצב אמריקאי, מה שהופך אותו למשולל כל ערך עבור הקורא הישראלי, שגם ללא קצב זה אינו מוצא את רגליו וירדו במרכיבים השונים של הספר.